

J. Czebreszuk, M. Przybytek.

Narkowo, st. 16, gm. Dobrze, woj.
włocławskie, AZP 46-44/-

Informator Archeologiczny : badania 27, 16-17

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mirkowice, st. 33
 gm. Mieścisko, woj. poznańskie
 AZP 45-32/7

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadzili dr Marek Chłodnicki i mgr Bogusław Okupny. Finansowane przez Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Drugi sezon badań. Osada neolityczna.

Stanowisko odkryte zostało w trakcie badań AZP wiosną 1992 r. Zlokalizowane jest na północno-zachodnim skraju niewielkiego pasma wydmowego. Znaczna część stanowiska została całkowicie zniszczona przez piasznicę oraz wysypisko śmieci — na terenie tym Urząd Gminy w Mieścisku planuje wybudowanie wiosną 1994 r. gminnego wysypiska śmieci.

Ogółem przebadano 280 m², otwierając wykopy badawcze w północnej, niezniszczonej przez piasznicę części stanowiska. W celu uchwycenia zasięgu osady otworzono wykopy sondażowe w części wschodniej i zachodniej piasznicy.

Wydobyto ok. 1800 fragm. rozdrobnionej ceramiki, głównie kultur: amfor kulistych, pucharów lejkowatych, ceramiki sznurowej, oraz ok. 400 przedmiotów krzemienych, głównie półwytworów z materiału narzutowego. Na uwagę zasługuje znaczna liczba odkrytych przedmiotów kamiennych: fragm. płyt szlifierskich oraz nieliczne półwytwory siekierek i toporków.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

Mściszewo, st. 22, gm. Murowana Goślina, woj. poznańskie — patrz: środkowa i późna epoka brązu

Narkowo, st. 16
 gm. Dobrze, woj. wrocławskie
 AZP 46-44/—

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
 Polski w Poznaniu

Badania prowadzili mgr J. Czebreszuk i M. Przybytek. Finansowane przez Wojewodę Wrocławskiego, Gminę Dobrze i Uniwersytet im. A. Mickiewicza w ramach programu ratownictwa przestrzennego nad środkową Bachorzą. Pierwszy sezon badań. Osada z neolitu i interstadium epok neolitu i brązu.

Stanowisko odkryte w 1993 r. Pierwotnie zajmowało ono kulminację jednego z wierzchołków wału wydmowego. Wschodnia połowa stanowiska została doszczętnie zniszczona w efekcie eksploracji piasku. Badania podjęto w celu ratowania pozostałej części, także zagrożonej niwelacją.

Wykopami (I-V) objęto powierzchnię 112,5 m². Stwierdzono stosunkowo dobre zachowanie profilu glebowego oraz znaczny stopień zniszczenia stanowiska spowodowany „dzikiem” poborem piasku.

Zarejestrowano 3 fazy zasiedlenia pradziejowego. Pierwsza to osada ludności kultury późnej ceramiki wstępowej ze starszego (klutego) etapu jej rozwoju. Zebrano próbę materiału ceramicznego liczącą ok. 100 fragm. ceramiki o dobrym stopniu zachowania, pozwalającym na rekonstrukcję wielu form naczyń.

Drugi etap — także o charakterze osadowym — wiązać należy z kulturą pucharów lejkowatych. Jest on reprezentowany liczniej od poprzedniego (kilkaset fragm. ceramiki). Na podstawie cech zdobnictwa i makromorfologii można wstępnie zaliczyć go do fazy II-IIIa wg kujawskiej periodyzacji kultury pucharów lejkowatych.

Ostatni — trzeci etap łączy się z interstadium epok neolitu i brązu, a konkretnie z początkami kultury iwieńskiej. Ma on charakter osadowy, choć jak dotąd nie można wykluczyć obecności grobów (stopień zniszczenia stanowiska uniemożliwia jednoznaczne wyeliminowanie takiej ewentualności). Z fazą iwieńską wiązać należy największą ilość materiałów ceramicznych (ok. 500 fragm.), w przewadze dobrze zachowanych, co pozwoliło już na etapie terenowym dokonać kilku rekonstrukcji form naczyń. Wieloma cechami (zdobnictwo radełkowe w charakterystycznych wątkach strefowych, formy pucharów i mis) osadnictwo z Narkowa nawiązuje do kultury pucharów dzwonowatych, z którą genetycznie związana jest kultura iwieńska. Cechy te współwystępują z innymi, uznawanymi już za „iwieńskie” (np. wątki rytych linii i elementy plastyczne).

Badania powinny być kontynuowane.

**Nedeżów (Grzęda Sokalska),
st. 22
gm. Jarczów, woj. zamojskie**

Muzeum Regionalne im. Janusza Pe-
tera w Tomaszowie Lubelskim

Badania prowadziła J. Bagińska. Cmentarzysko kurhanowe kultury
ceramiki sznurowej. Neolit.

* Literatura: *Sprawozdania...*, s. 13–15.

**Opatowice, st. 32
gm. Radziejów, woj. włocław-
skie
AZP 48–43/183**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
Polski w Poznaniu

Badania prowadził prof. dr hab. Aleksander Koško. Finansowane
przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Włocławku. Drugi
sezon badań. Stanowisko wielokulturowe: kultury pucharów lejko-
waty z faz IIIB i V oraz kultury amfor kulistych, ślad osadnictwa
schyłkoweoneolitycznego.

Eksploracją wykopaliskową objęto południową i południowo-wschodnią część stanowi-
ska, w ramach powierzchni identyfikowanej jako zasięg osiedla kultury pucharów lejko-
waty. Ogółem zbadano 250 m², dokumentując 30 obiektów. Zarówno w obrębie obiektów,
jak i w warstwie zarejestrowano: ok. 2 tys. fragm. ceramiki, ok. 100 wytworów krzemien-
nych, ok. 300 fragm. kości, ok. 150 bryłek polepy oraz nieliczne wyroby kamienne.

Badania potwierdziły ubiegłoroczny zarys historii zasiedlenia stanowiska — sekwencję
faz osadniczych: kultura pucharów lejkowatych — IIIB; kultura pucharów lejkowatych —
V; kultura amfor kulistych; schyłkowy neolit (w śladowym wymiarze). Wyraźnie poszerzo-
no rozpoznanie fazy późnopucharowej (V), rejestrując liczny kompleks źródeł grupy ra-
dziejowskiej. Zasięg występowania tak obiektów, jak i ceramiki rzeczono-
go taksonomu wykracza poza obszar rozpoznany wykopaliskowo w kierunku wschodnim. Dopuszczalne
są dwie interpretacje tego zjawiska:

— osiedle grupy radziejowskiej należy do kategorii małych osad, mieszcząc się całkowicie
w ramach stanowiska (część wschodnią „utajniły” na powierzchni eolityczne piaski pokry-
wowe),

— obserwujemy południowo-zachodnią rubież rozległej osady ze stanowiska 35.

Rozwiązanie tego problemu wymaga kontynuacji prac wykopaliskowych w roku przy-
szłym.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Zakładzie Prahistorii Polski Instytutu Prah-
istorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.